

14. LUKKET PUNKT: Principbeslutning om ekspropriation til dyrkningsaftaler -Velling plantage 21-008091

Sagsfremstilling

Forsyningen har anmodet Ringkøbing-Skjern Kommune om at træffe beslutning om, at kommunen er indstillet på at pålægge rådighedsindskrænkninger, om nødvendigt ved ekspropriation, i driften af ca 63 ha. af arealer ved Velling Plantage, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med ejeren om pesticidfri drift. Der er tidligere indgået aftale om pesticidfri drift af 220 ha. af Velling Plantage.

Dagsordenen vedlægges kort hvor det pågældende areal er skraveret med rødt.

Oplysninger fra Forsyningen

Forsyningen har i forbindelse med fremsendelse af ansøgningen oplyst, at begrundelsen for anmodninger er: "Ringkøbing-Skjern Forsyning har i de seneste år investeret store beløb i at fremtidssikre drikkevandsforsyningen til vores kunder (dvs. borgerne i Ringkøbing-Skjern Kommune). Vi har etableret topmoderne vandværker, som er indrettet med forsyningssikkerheden i højsædet, nedlagt eksisterende kildepladser og vandværker og foretaget store investeringer i nye forsyningsledninger. Endelig har vi samlet vores indvinding på udvalgte kildepladser, som vi anser som fremtidige, dvs. kildepladser med god vandkvalitet, hvor vi kan hente de nødvendige vandmængder til vores forbrugere.

Vi har naturligvis et ønske om at beskytte vores investeringer bedst muligt. Samtidig er det klart for os at hvis vores kildepladser forurenes med miljøfremmede stoffer (f.eks. pesticider), vil det være meget vanskeligt at finde alternative placeringer for nye kildepladser. Pesticider udgør en potentiel alvorlig trussel mod vores kildepladser, især i lyset af at der kun skal meget små mængder til før grænseværdierne for drikkevand overskrides. Vi ønsker derfor at beskytte vores kildepladser ved at indgå dyrkningsaftaler, der begrænser eller helt udelukker anvendelsen af pesticider."

Forsyningen ønsker at indgå en sådan aftale med ejeren af arealet, men ejer har stillet krav om, at aftalen skal indgås på ekspropriationslignende vilkår, hvilket vil sige at kommunen forud for indgåelse af aftalen skal træffe beslutning om, at man om nødvendigt vil ekspropriere til pålæg af rådighedsindskrænkninger.

Oplysninger fra Land, By og Kultur

Land, By og Kultur oplyser: " at der ingen indsatsplan er for området, men at betingelserne for at udstede et påbud eller forbud er til stede, idet arealerne i stor udstrækning ligger inden for indvindingsopland eller i områder, hvor der sker grundvandsdannelse og derfor er sårbare overfor forurening fra overfladen.

Land, By og Kultur oplyser videre, at modelberegninger fra den statslige grundvandskortlægning i 2010 og 2019 viser, at der sker en del grundvandsdannelse i områderne.

Grundvandsstrømningen er nedadrettet og indeholder vandet pesticider, vil det transporteres med grundvandet mod indvindingsboringerne. Pesticider omdannes ikke på samme måde og med samme hastighed i jordlagene som gødning og vil derfor kunne transporteres meget længere i grundvandet enten som moderstof eller som et lige så grundvandstruende nedbrydningsprodukt.

Den statslige grundvandskortlægning bekræfter strømningsretning fra de omtalte arealer mod indvindingsboringerne. Arealerne beskrives i vid udstrækning som sårbare mens der er beregnet grundvandsaldre på 0 til 25 år tæt på indvindingsboringerne. Det giver derfor god mening at beskytte både boringsnære arealer og arealer med grundvandsdannelse mod nedsivning af grundvandstruende stoffer."

Lovgrundlag og juridisk vurdering

Miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1., jfr. § 63.

Kommunens muligheder for at beskytte grundvandet

Kommunerne har i dag forskellige muligheder for at beskytte grundvandet mod bl.a. pesticider. Det kan ske ved at udstede påbud eller forbud om rådighedsindskrænkninger i medfør af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser i § 24, stk. 1, hvorefter der kan udstedes påbud eller forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg, og § 26 a, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen kan gennemføre tvungne rådighedsindskrænkninger, forudsat at der er vedtaget en indsatsplan for området efter vandforsyningslovens bestemmelser herom.

Kommunalbestyrelsen kan i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24 give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand. Foranstaltninger i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 24 kan fastsættes med henblik på at beskytte ethvert vandforsyningsanlæg - offentligt såvel som privat - som indvinder grundvand.

Som et alternativ til udstedelse af påbud eller forbud om rådighedsindskrænkninger i medfør af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser i § 24, stk. 1, kan f.eks. vandforsyningsselskabet indgå en frivillig aftale med lodsejeren om pålæg af rådighedsindskrænkninger, der tinglyses servitutstiftende på ejendommen. Den erstatning, der betales til lodsejeren, er skattefri, forudsat at betingelserne for at udstede påbud eller forbud er opfyldt, og Byrådet forinden har erklæret, at kommunen er indstillet på at pålægge restriktionerne ved ekspropriation, såfremt der ikke indgås en frivillig aftale.

Effektvurdering

Ingen bemærkninger

Indstilling

Administrationen indstiller at Økonomiudvalget oversender sagen til Byrådet til godkendelse af

1. om det skønnes, at der kan gives påbud eller nedlægges forbud i form af rådighedsindskrænkninger i driften på det pågældende areal for at undgå fare for forurening af bestående vandindvindingsanlæg
2. at der tages stilling til, om kommunen vil træffe principbeslutning om at pålægge rådighedsindskrænkninger, om nødvendigt ved ekspropriation, såfremt en frivillig aftale ikke kan indgås
3. at der i benægtende fald træffes principbeslutning om at pålægge ejeren af arealet en begrænsning i dyrkningsretten i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 24 jfr. § 63, således at der ikke kan anvendes pesticider på arealet, og at indskrænkningen tinglyses på det pågældende areal
4. at der udpeges et af byrådets medlemmer til at deltage i en eventuel Åstedsforretning

Økonomiudvalget 11-05-2021

Økonomiudvalget anbefaler Byrådet at det godkendes,

- at det skønnes, at der kan gives påbud eller nedlægges påbud i form af rådighedsindskrænkninger i driften på det pågældende areal for at undgå fare for forening af bestående vandindvindingsanlæg,
- at kommunen vil træffe principbeslutning om at pålægge rådighedsindskrænkninger, om nødvendigt ved ekspropriation, såfremt en frivillig aftale ikke kan indgås,
- at John G. Christensen udpeges til at deltage i en eventuel åstedsforretning.

Fraværende: Kristian Bøgsted.

Bilag

Kortbilag -Velling Plantage pesticidfri aftale

Beslutning

Økonomiudvalgets anbefaling godkendt.